

Σημειώσεις για τους εκπαιδευτικούς

- Οι Καρτέλες Ιστορίας (Κ.Ι.) περιλαμβάνουν κείμενα για τους μαθητές με βασικές ιστορικές, πληροφορικές και εικονογραφικό υλικό. Περιλαμβάνουν επίσης βιβλιογραφία για τον/την εκπαιδευτικό καθώς και συνδέσεις (Διασυνδέσεις) με τα άλλα αντικείμενα του προγράμματος, δηλαδή παραπομπές στα σχολικά βιβλία και υλικά για τη μειονοτική εκπαίδευση.
- Τα κείμενα που υπάρχουν στις Κ.Ι. είναι γραμμένα έτσι ώστε να φαίνεται ότι ανήκουν σε διαφορετικά είδη: γράμματα, ημερολόγια, άρθρα από εφημερίδες, διηγήσεις, μύθους. Σε κάθε καρτέλα μπορεί να υπάρχουν διαφορετικά είδη κειμένων.
- Οι Κ.Ι. είναι θεματικές και αναφέρονται σε μεγάλα ιστορικά θέματα. Το κάθε θέμα οργανώνεται σε ενότητες, οι οποίες συνδέονται και μεταξύ τους και με την υπόλοιπη διδακτέα ύλη.
- **Θέματα:**
 - Προϊστορία**
 - Η μινωική Κρήτη
 - Οι Μυκηναίοι
 - Οι Θεοί των αρχαίων Ελλήνων
 - Η μυθολογία της Θράκης
 - Αρχαιότητα**
 - Ο αποικισμός
 - Οι Περσικοί πόλεμοι
 - Ο Μέγας Αλέξανδρος
 - Οι Ρωμαίοι
 - Μεσαίωνας**
 - Η Βυζαντινή αυτοκρατορία
 - Οι Οθωμανοί
 - Το Ισλάμ
 - Οι χάρτες
 - Νεότερα χρόνια**
 - Ο Ρήγας Φεραίος
 - Ο 19ος αιώνας
 - Ο Β΄ Παγκόσμιος πόλεμος

Μέθοδος εργασίας

- **Δεν είναι υποχρεωτικό** να δουλεύουν όλες οι Κ.Ι. του κάθε θέματος. Οι Κ.Ι. είναι έτσι φτιαγμένες ώστε να δουλεύονται **αυτόνομα**, γιατί η καθεμία προσεγγίζει το ίδιο θέμα από διαφορετική άποψη. Όπου συμβαίνει αυτό, υπάρχει κοινή **εισαγωγή στις καρτέλες**. Ανάλογα με την πορεία των μαθημάτων, ο/η κάθε εκπαιδευτικός είναι ελεύθερος να χρησιμοποιήσει όσες Κ.Ι. θέλει από το κάθε θέμα.
- Η σχέση Κ.Ι. και σχολικών βιβλίων και υλικών για τη μειονοτική εκπαίδευση είναι αμφίδρομη: άλλοτε η αφορμή για τη επεξεργασία των Κ.Ι. θα προκύπτει από τα σχολικά βιβλία και υλικά για τη μειονοτική εκπαίδευση κι άλλοτε οι Κ.Ι. θα οδηγούν σ' αυτά.
- Μια σειρά θεμάτων συνδέεται απόλυτα με τη διδακτέα ύλη της Ιστορίας κάθε τάξης έτσι όπως αυτή οργανώνεται από το ΥΠΕΠΘ. Άλλα θέματα διατρέχουν την ιστορία όλων των τάξεων.
- Το υλικό των Κ.Ι. μπορούμε να το επεξεργαστούμε με μαθητές **διαφορετικών επιπέδων**. Ο/Η εκπαιδευτικός οργανώνει το μάθημα αναλόγως δίνοντας βάρος στο κείμενο, σ' ένα τμήμα του ή στο εικονογραφικό υλικό.

- Τα μαθήματα είναι έτσι διαρθρωμένα ώστε η διδασκαλία να πηγαιίνει από το ένα θέμα στο άλλο: γύρω από τη βασική ενότητα μπορούν να αναπτυχθούν και άλλες που συνδέονται μ' αυτήν και που αφορούν διαφορετικά θέματα. Οι Κ.Ι. δουλεύονται κάπως «συνειρμικά». Στα κείμενα υπάρχουν «ανοιχτά πεδία» για περεταίρω αναζητήσεις εκ μέρους παιδιών και δασκάλων.
- Οι **Διασυνδέσεις**, στην πίσω όψη των Κ.Ι. είναι οι συνδέσεις με τα άλλα αντικείμενα του σχολικού προγράμματος. Άλλοτε ανοίγονται σε νέες ενότητες, άλλοτε επεξηγούν συγκεκριμένα θέματα που προκύπτουν από τα κείμενα, άλλοτε παραπέμπουν στα σχολικά βιβλία και υλικά για τη μειονοτική εκπαίδευση και γενικά οδηγούν στη **διαθεματική** οργάνωση του μαθήματος.
- Οι Διασυνδέσεις που προτείνονται είναι **ενδεικτικές**. Ενδεχομένως υπάρχουν κι άλλες συνδέσεις που μπορούν να χρησιμοποιηθούν ανάλογα με τη δυναμική του μαθήματος.
- Οι αναφορές που υπάρχουν στις Διασυνδέσεις μπορούν να οδηγήσουν σε **δραστηριότητες** από τα παιδιά (κολλάτζ, κατασκευή πληροφοριακών πανών, σύνταξη κειμένων, οργάνωση μιας μικρής έρευνας, κ.ά.). Όπου είναι δυνατόν ο/η εκπαιδευτικός επεξεργάζεται μαζί με τα παιδιά τις δραστηριότητες που προτείνονται από τα σχολικά βιβλία και υλικά για τη μειονοτική εκπαίδευση με τα οποία συνδέουμε τις καρτέλες.
- Στη **βιβλιογραφία** περιλαμβάνονται βιβλία για παιδιά και μεγάλους. Ο/Η εκπαιδευτικός θα μπορεί να βρει στη βιβλιογραφία στοιχεία για τη δική του πληρέστερη ενημέρωση καθώς και κείμενα από βιβλία για παιδιά που ενδεχομένως θα μπορεί να χρησιμοποιήσει στην τάξη.
- Στη βιβλιογραφία υπάρχουν, όπου κρίνεται αναγκαίο, πληροφορίες για γενικότερα θέματα.
- Σε αρκετές Κ.Ι. υπάρχουν ιδιαίτερες αναφορές στη Θράκη.
- Σε κάθε καρτέλα υπάρχει αναφορά στη γεωγραφία. Είναι σημαντικό να γνωρίζουν τα παιδιά το χώρο και μάλιστα σε σχέση με τα σημερινά δεδομένα. Η χρήση του χάρτη επιβάλλεται ώστε να πάρει σάρκα και οστά η ιστορία.
- Η έννοια του παρελθόντος χρόνου είναι πολύ ασαφής για τα παιδιά του δημοτικού. Έτσι, όπου είναι δυνατόν δίνουμε στοιχεία που να δείχνουν τη συνέχεια ανάμεσα στο τότε και στο σήμερα. Σκόπιμο είναι να χρησιμοποιείται το **Χρονολόγιο** και η ιστορική γραμμή.
- Οι Κ.Ι. συνδέονται και με τα σχολικά βιβλία και υλικά για τη μειονοτική εκπαίδευση του γλωσσικού μαθήματος. Αρκεί μια λέξη, μια πρόταση ή μια εικόνα για να περάσει η τάξη στη μελέτη κάποιας Κ.Ι.
- Οι Κ.Ι. **δεν είναι πλήρες σώμα μαθημάτων** Ιστορίας και δεν μπορούν να χρησιμοποιηθούν ως τέτοιο.

Μαρίζα Ντεκάστρο
Παιδαγωγός-Συγγραφέας βιβλίων για παιδιά